

BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG

Kerncijfers uit de ggz

2001 t/m 2003

VOORWOORD

‘Kerncijfers uit de ggz’ geeft, met behulp van elementaire kengetallen een algemeen beeld van de sector geestelijke gezondheidszorg.

De cijfers betreffen de lidinstellingen van GGZ Nederland. Dat zijn de geïntegreerde ggz-instellingen, Algemene Psychiatrische Ziekenhuizen (APZ), Regionale Instellingen voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg (RIAGG), Instellingen voor Beschermd wonen (RIBW), Kinder- en Jeugdpsychiatrische Klinieken (KJP), Verslavingsklinieken en instellingen voor de forensische psychiatrie.

Dit houdt in dat in deze publicatie geen cijfers zijn opgenomen over de zelfstandige praktijken (vrijgevestigden) en psychiatrische afdelingen van Algemene- of Academische Ziekenhuizen.

Deel één bevat beknopte gegevens over de capaciteit, deel twee geeft cijfers over de verleende zorg en de cliënten en is voornamelijk gebaseerd op cijfers uit Zorgis, het zorginformatiesysteem van GGZ Nederland. Hoofdstuk 2.1 omvat gegevens voor alle lidinstellingen; de meeste overzichten in hoofdstuk 2.2 en 2.3 gaan over de cliënten van de algemene psychiatrie. Hieronder verstaan we de zorg verleend door geïntegreerde instellingen, APZ en RIAGG. Deze instellingen vertegenwoordigen tezamen 82% van het ggz-budget.

De cijfers zoals door categorale instellingen aangeleverd (samen goed voor 18%) stijgen, maar de gegevens zijn nog niet in voldoende mate aanwezig om in gedetailleerde landelijke (trend)cijfers te kunnen verwerken, daarom zijn deze in hoofdstuk 2.2 en 2.3 niet opgenomen.

In de bijlage is de mate van respons en de gebruikte extrapolatiemethode toegelicht.

‘Kerncijfers in de ggz’ is één van de publicaties van GGZ Nederland voor externe verantwoording op sectorniveau.

INHOUD

1. Algemene gegevens	pag 3
2. Zorggebruik	pag 6
2.1 Totaalcijfers doorstroming en productie	pag 7
2.2 Kenmerken van de behandeling in de algemene geestelijke gezondheidszorg	pag 10
2.3 Kenmerken van cliënten in de algemene geestelijke gezondheidszorg	pag 18
Bijlage:	
Responscijfers, extrapolatiemethode en technische toelichting	pag 22

DE INSTELLINGEN

Vanaf midden jaren negentig zijn veel instellingen gefuseerd. APZ en RIAGG, soms in combinatie met RIBW of een instelling voor verslavingszorg, verenigen zich tot regionaal werkende organisaties voor ggz, hierna aangeduid als 'geïntegreerde ggz'.

De term geïntegreerde verslavingszorg is gebruikt indien de klinische en ambulante verslavingszorg zijn geïntegreerd, zonder partners uit andere vormen van ggz zorg.

In deze publicatie zijn de Medisch Kinder Dagverblijven (MKD) en Medisch Kinder Tehuizen (MKT), Psychiatrische afdelingen van een algemeen Ziekenhuis (PAAZ) en de vrijgevestigden niet meegerekend: zij zijn niet of slechts in beperkte mate lid van GGZ Nederland.

De instellingen variëren onderling sterk in grootte, gemeten in het aantal bezette arbeidsplaatsen. Er is niet alleen verschil tussen de typen instellingen onderling, ook binnen de subsectoren is sprake van diversiteit.

AANTAL INSTELLINGEN

SOORT INSTELLING	2001	2002	2003
Geïntegreerde ggz	32	35	39
APZ	10	8	5
RIAGG	15	12	12
RIBW	24	24	23
KJP	10	10	10
Geïntegreerde verslavingszorg	12	11	9
Ambulante verslavingszorg	8	9	9
Forensische psychiatrie	7	7	7
TOTAAL	118	116	114

VARIATIE IN GROOTTE

SOORT INSTELLING	GEMIDDELDE GROOTTE IN ARBEIDSPLAATSEN (FTE)	SPREIDING IN AANTAL FTE IN 2003	
		DE KLEINSTE	DE GROOTSTE
Geïntegreerde ggz	896	110	2288
APZ//KJP/Forensisch	307	35	936
RIAGG	124	58	225
RIBW	105	30	253
Verslavingszorginstelling	190	11	428

BUDGET

Het aandeel ggz in het totale gezondheidszorg budget stijgt licht in de afgelopen jaren (van 7,4% naar 7,9%).

Het ggz budget stijgt vanaf 2001 met 24%, gecorrigeerd voor inflatie is de werkelijke stijging in drie jaar rond 18%.

Het aantal behandelde cliënten stijgt in 3 jaar met 17% (tabel pag 8); ambulante zorgproductie met 32% (tabel pag 10).

De ggz heeft de afgelopen jaren de stijgende vraag voornamelijk binnen het eigen budget moeten opvangen wat bij stijgende vraag tot lagere tarieven leidde. In 2003 is die beperking gedeeltelijk opgeheven. Ook de toename van de zorgwaarde speelt een rol bij de budgetverhoging.¹

PERSONEEL

Ruim 8% van het personeel in de gezondheidszorgsector is werkzaam in de ggz.

Het personeel in loondienst in de ggz is in de afgelopen drie jaar met 12% toegenomen, tegen 7% in de totale gezondheidszorg.

¹ o.a. De Boer en Croon, 'Onderzoek naar het gebruik van AWBZ middelen augustus 2004'.

BUDGET IN DE GEZONDHEIDSZORG

	BEDRAG IN MLD. EURO'S						INDEXCIJFER		
	2001		2002		2003		2001	2002	2003
	€	%	€	%	€	%			
Totale zorgsector	€ 37.6	100%	€ 40.6	100%	€ 44.0	100%	100	108	117
Aandeel ggz(*)	€ 2.8	7,4%	€ 3.2	7,8%	€ 3.5	7,9%	100	113	124

*ggz: exclusief vrijevestigden

Bron: totale sector: jaarbeeld zorg, bruto BKZ-uitgaven. GGZ: ministerie van VWS/CTG

PERSONEEL IN DE GEZONDHEIDSZORG

	AANTAL FTE*						INDEXCIJFER		
	2001		2002		2003		2001	2002	2003
		%		%		%			
Totaal gezondheidszorg	545.572	100%	563.404	100%	584.232	100%	100	103	107
Totaal ggz(*)	43.990	8,1%	45.895	8,1%	49.340	8,4%	100	104	112

Bron: AWZ/info, GPI

CAPACITEIT

De capaciteit in de ggz wordt met name bepaald door de persoonsomvang, daarnaast door het aantal bedden en het aantal deeltijdplaatsen.

Feitelijke bedden/plaatsen wil zeggen: het aantal bedden/plaatsen waarvan in de dagelijkse planning gebruik gemaakt wordt/kan worden

Toegelaten bedden/plaatsen: het aantal bedden/plaatsen waarvoor erkenning is.

In het kader van de extramuralisering zijn erkende bedden om te zetten in andere vormen van zorg (substitutie). Zo zijn erkende bedden voor een deel omgezet in deeltijdplaatsen, deels in Zorg-opmaat projecten, zodat feitelijk minder bedden beschikbaar zijn.

Voor intensieve zorg komt meer klinische capaciteit beschikbaar (Jeugd zorg, verslavingszorg, forensische psychiatrie). De minder intensieve zorg wordt afgebouwd c.q. minder uitgebreid.

CAPACITEIT BEDDEN						
	AANTAL BEDDEN			INDEXCIJFER		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Kinder- en jeugdpsychiatrie	1.330	1.230	1.430	100	92	108
Volwassenen kortdurend	5.990	6.180	6.070	100	103	101
Ouderen kortdurend	980	970	900	100	99	92
Volwassenen langdurend	14.590	14.940	14.830	100	102	102
Ouderen langdurend	2.020	1.760	1.710	100	87	85
Verslavingszorg	1.640	1.770	1.810	100	108	110
Forensische psychiatrie	1.570	1.570	1.710	100	100	109
Totaal aantal feitelijke bedden	28.110	28.430	28.470	100	101	101
Totaal aantal toegelaten bedden	33.640	33.870	34.190	100	101	102
Verschil	5.530	5.440	5.720	100	98	103

CAPACITEIT DEELTIJDPLAATSEN						
	AANTAL DEELTIJDPLAATSEN			INDEXCIJFER		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Kinder- en jeugdpsychiatrie	640	580	670	100	91	105
Volwassenen/ouderen kortdurend	3.210	3.320	3.390	100	103	106
Volwassenen/ouderen langdurend	560	420	420	100	75	75
Verslavingszorg	340	280	280	100	82	82
Forensische psychiatrie	90	120	110	100	133	122
Overig categoriaal	130	170	170	100	131	131
Totaal feitelijke deeltijdplaatsen	4.970	4.890	5.040	100	98	101
Gesubstitueerde deeltijdplaatsen	500	520	400	100	104	80
Totaal aantal	5.470	5.410	5.440	100	99	99
Totaal aantal toegelaten deeltijdplaatsen	3.880	4.290	4.200	100	111	108

Bron: Jaarenquête GGZ

De gegevens voor het tweede hoofdstuk zijn afkomstig uit Zorgis, het zorg informatiesysteem van GGZ Nederland en haar lidinstellingen.

In paragraaf 2.1 vindt u schattingen voor alle lidinstellingen van GGZ Nederland tezamen.

In paragraaf 2.2 en 2.3 vindt u gedetailleerde informatie over de geïntegreerde ggz instellingen, de RIAGG en het APZ (hierna samen te noemen de *‘algemene geestelijke gezondheidszorg’*). Zij hebben voldoende gegevens geleverd voor een betrouwbare extrapolatie tot landelijke cijfers over de algemene geestelijke gezondheidszorg, over een aantal jaren. Deze instellingen vertegenwoordigen samen 82% van het ggz budget.

De ‘categorale zorg’ -zelfstandig KJP, zelfstandig RIBW, verslavingszorginstelling of Forensisch psychiatrische (TBS) instellingen- vertegenwoordigt 18% van het budget. De gegevenslevering van de categorale instellingen stijgt, maar de gegevens zijn nog niet in voldoende mate aanwezig om tot gedetailleerde landelijke (trend)-cijfers te kunnen verwerken.

2.1

TOTAALCIJFERS DOORSTROMING EN PRODUCTIE

Doorstroming

De doorstroming wordt door een aantal getallen in beeld gebracht: het aantal cliënten dat bij aanvang van het jaar staat ingeschreven, de instroom in het jaar, het totaal aantal inschrijvingen (het totaal aantal cliënten dat in een jaar is gezien), de uitstroom in het jaar en het aantal cliënten dat aan het eind van het jaar staat ingeschreven.

DOORSTROMING PER TYPE INSTELLING IN 2003									
TOTAALOVERZICHT PER INSTELLINGSSOORT (GESCHAT)	GEÏNTEGR. GGZ	APZ	RIAGG	RIBW	KJP	GEÏNTEGR. KLIN. VSL	AMBULANTE VERSL.ZORG	FORENSISCHE PSYCHIATRIE	TOTAAL
Aanwezig per 1 januari	249.500	13.400	37.600	5.700	16.600	11.400	39.400	11.200	384.800
Inschrijvingen tijdens het jaar	222.100	14.300	46.200	1.300	20.500	26.600	21.300	16.700	369.000
Totaal inschrijvingen	471.600	27.700	83.800	7.000	37.100	38.000	60.700	27.900	753.800
Uitschrijvingen tijdens het jaar	206.200	13.500	44.100	1.100	21.200	17.700	16.000	11.000	330.800
Over op 31 december	265.400	14.200	39.700	5.900	15.900	20.300	44.700	16.900	423.000
Doorstroming	0,47	0,52	0,55	0,19	0,55	0,70	0,35	0,60	0,49

DOORSTROMING NAAR LEEFTIJD IN 2003				
TOTAALOVERZICHT, GESCHAT	LEEFTIJD 0 TM 17 JAAR	18 TM 64 JAAR	65 EN OUDER	TOTAAL
Aanwezig per 1 januari	38.610	305.940	40.250	384.800
Inschrijvingen tijdens het jaar	47.880	282.000	39.120	369.000
Actief bestand	86.490	587.930	79.380	753.800
Per 1000 inwoners	24	57	37	47
Uitschrijvingen tijdens het jaar	43.710	249.180	37.910	330.800
Over op 31 december	42.780	338.760	41.460	423.000

Uit onderzoek² blijkt dat de volgende vuistregel kan worden gehanteerd: op jaarbasis heeft een op de vier inwoners van Nederland een psychische klacht, (dat is 250 mensen per 1000 inwoners). Een deel daarvan wendt zich tot de eerstelijns hulpverlening en daar weer een gedeelte van komt bij de tweede lijnszorg in behandeling. In 2003 waren in totaal ruim 750.000 cliënten in behandeling bij de ggz, dat is 47 cliënten per 1000 inwoners.

De doorstroming is af te lezen aan de verhouding van de instroom ten opzichte van het totaal in dat jaar behandelde cliënten. Zo is de hoogste doorstroming te zien bij forensische psychiatrie en de geïntegreerde verslavingszorg, de laagste bij de RIBWen.

In 2003 hadden 24 jongeren per 1000 jongere inwoners van Nederland contact met een ggz-instelling, 57 volwassenen per 1000 volwassen inwoners en 37 ouderen per 1000 oudere inwoners.

Productie

Instellingen verlenen zorg in de vorm van ambulante behandeling, deeltijdbehandelingen en klinische opnames. Deze 'verrichtingen' worden geteld in ambulante contacten, deeltijdzittingen en in verpleegdagen.

In totaal zijn in 2003 verricht: bijna 7 miljoen contacten, ruim 9 miljoen lig/woondagen en 1,3 miljoen deeltijdzittingen.

De omvang van de bij de verschillende soorten productie betrokken cliënten is verschillend. Hieronder is dat in procenten van het aantal behandelde cliënten aangegeven.

Bij de doelgroep jeugd ligt de nadruk op ambulante zorg, bij ouderen op klinische zorg.

² Trimbos-instituut, "Nemesis". 1997

PRODUCTIE PER TYPE INSTELLING IN 2003

	AMBULANT (CONTACTEN)		KLINISCH (LIGDAGEN)		DEELTIJD (ZITTINGEN)	
	AANTAL CONTACTEN	CLIËNTEN	LIGDAGEN	CLIËNTEN	ZITTINGEN	CLIËNTEN
Geïntegreerde GGZ	4.698.300	446.470	6.024.400	45.760	979.800	21.310
APZ	237.900	21.220	776.800	7.680	160.300	4.230
RIAGG	603.100	83.290	0	0	0	0
RIBW	93.100	2.650	1.333.100	4.280	0	0
KJP	195.400	30.660	287.500	4.050	120.200	1.010
VSL	236.700	32.370	377.900	5.940	54.400	1.990
Ambulante verslavingszorg	554.600	60.710	0	0	0	0
Forensische Psychiatrie	254.300	25.960	375.600	1.560	23.700	390
Totaal*	6.873.400	703.330	9.175.300	69.270	1.338.400	28.930

PRODUCTIE PER LEEFTIJDGROEP NAAR TYPE ZORG IN 2003

LEEFTIJDGROEP	AMBULANTE CONTACTEN	KLINISCH, LIG/WOONDAGEN	DEELTIJD, ZITTINGEN
0-17			
aantal verrichtingen	528.900	401.000	169.100
aantal cliënten*	79.860	5.110	1.750
% cliënten*	92%	6%	2%
18-64			
aantal verrichtingen	5.519.000	6.806.800	1.029.800
aantal cliënten *	551.800	53.650	24.140
% cliënten*	88%	9%	4%
65 en >			
aantal verrichtingen	825.500	1.967.400	139.500
aantal cliënten*	71.650	10.500	3.030
% cliënten*	84%	12%	4%
Totaal			
aantal verrichtingen	6.873.400	9.175.300	1.338.400
aantal cliënten*	703.310	69.260	28.930
% cliënten*	88%	9%	4%

* in aantal cliënten komen dubbeltellingen voor: dezelfde cliënt kan in 2003 bijvoorbeeld ambulante behandeld én zijn opgenomen.

Verhouding totale productie en betrokken cliënten

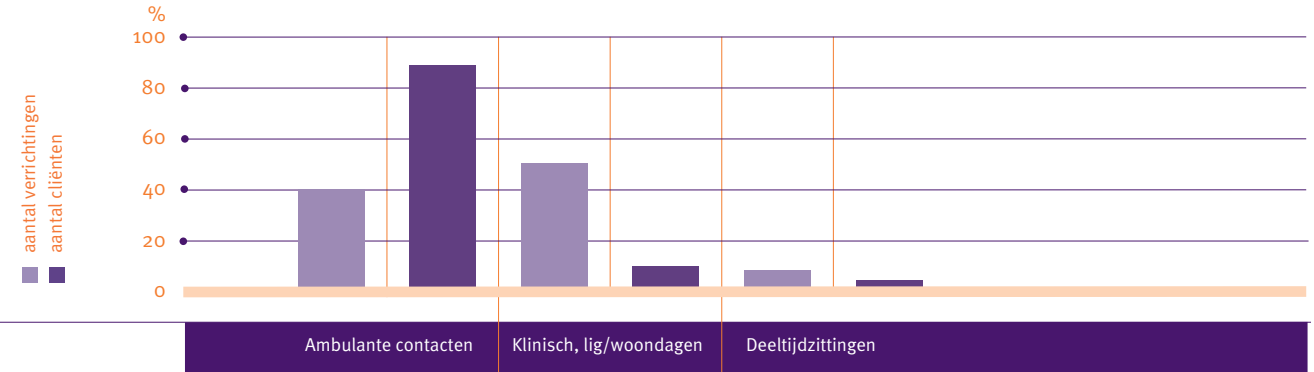
In 2003 waren meer dan 10 keer zoveel cliënten in ambulante of deeltijd behandeling dan er cliënten in intramurale zorg werden behandeld.

SAMENVATTEND

In 2003 zijn ruim 750.000 cliënten in behandeling, die tezamen bijna 7 miljoen ambulante contacten ontvangen, ruim 9 miljoen dagen klinische zorg (van kortdurende opname tot beschermd wonen) en 1,3 miljoen deeltijdzittingen.

Cliënten worden vaker ambulant dan intramuraal behandeld (ongeveer in een verhouding van 9 :1).

VERHOUDING TOTALE PRODUCTIE EN BETROKKEN CLIËNTEN

2.2

KENMERKEN VAN DE BEHANDELING IN DE ALGEMENE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG: *doorstroming, productie, zorgpakket, behandelduur.*

De tabellen en grafieken in paragraaf 2.2 en 2.3 zijn gebaseerd op de instellingen in de 'algemene geestelijke gezondheidszorg'. Alle zorg en cliënten van deze instellingen zijn meegenomen, zowel jeugdzorg, volwassenenzorg, ouderenzorg, beschermd wonen, verslavingszorg of forensische psychiatrie.

De zorg en cliënten van zelfstandige categorale instellingen zijn in paragraaf 2.2 en 2.3 **niet** meegeteld. Bij de interpretatie van de gegevens in deze paragrafen is het zaak dit verschil steeds in gedachten te houden.

Het effect is het grootst bij de jeugdzorg (de ontbrekende KJP gegevens betreffen 35.000 van de 83.800 jeugdige cliënten) en op het gebied van de klinische zorg (de ontbrekende RIBWen nemen 15% van de klinische productie voor hun rekening).

De cliënten waren niet altijd eenduidig naar zorgcircuit onder te verdelen. Daarom is in de volgende paragrafen gekozen voor een verdeling naar doelgroep, met als criterium de leeftijd van de cliënt. Waar gesproken wordt over jeugd, volwassen en ouderen wordt steeds bedoeld op zorg aan cliënten in de leeftijdsgroep 0-17 jaar, 18-64 jaar en 65 jaar en ouder. Dit kan soms van de circuitindeling afwijken: de zorg aan ouders van in behandeling zijnde kinderen kan plaatsvinden bij de afdeling jeugdzorg, maar valt hier onder zorg aan de doelgroep volwassenen

In de tabellen wordt eerst het trendmatig verloop over de afgelopen jaren weergegeven voor de gehele ggz, daarna zijn de cijfers gesplitst in de doelgroepen jeugd, volwassenen en ouderen voor het jaar 2003.

Doorstroming

Het aantal cliënten dat in behandeling is (actief bestand), is in 3 jaar gestegen met 16%. Per 1000 inwoners waren in 2003 33,2 personen in zorg bij de algemene geestelijke gezondheidszorg.

DOORSTROMING EN TREND

DOORSTROMING	ABSOLUTE AANTALLEN			INDEXCIJFER		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Aanwezig per 1 januari	266.080	286.670	300.510	100	108	113
Inschrijvingen gedurende het jaar	262.200	272.330	282.580	100	104	108
Actief bestand *	499.430	547.510	581.170	100	110	116
Actieve personen**	460.180	507.710	537.740	100	110	117
Actieve personen per 1000 inwoners	28,8	31,5	33,2	100	110	115
Uitschrijvingen tijdens het jaar	241.130	255.910	263.740	100	106	109
Over op 31 december	287.150	303.090	319.350	100	106	111

*Actief bestand wil zeggen dat een cliënt in (een deel van) dat kalenderjaar contact heeft/zorg ontvangt.

** Na correctie voor dubbele inschrijving (iemand kan in 1 jaar meermalen ingeschreven zijn, of bij verschillende instellingen tegelijk) spreken we over actieve personen.

- De standen op 31 december en 1 januari sluiten niet precies aan: De reden ligt in administratieve opschoning/herstelactie op de jaargrens bij de instellingen en in de landelijke database. Deze afwijking is gering ten opzicht van de trend.

In 2003 stijgt met name het aantal aanmeldingen bij de volwassenenzorg. Het aantal cliënten dat in behandeling is, stijgt in alle doelgroepen: met 10% bij de jeugd, 18% bij de volwassenen en 12% bij de ouderen.

In 2003 hadden 17,4 jongeren per 1000 jongere inwoners contact met de ggz, 38,7 volwassenen per 1000 volwassen inwoners en 33,1 ouderen per 1000 oudere inwoners.

DOORSTROMING PER DOELGROEP, GROEI PER DOELGROEP

	AANTAL			INDEXCIJFER		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
DOORSTROMING KINDEREN/JEUGDIGEN						
Aanwezig per 1 januari	28.870	29.270	30.500	100	101	106
Inschrijvingen gedurende het jaar	33.980	34.320	35.000	100	101	103
Actief bestand*	59.230	61.770	65.200	100	104	110
Actieve personen**	57.190	59.450	62.452	100	104	109
Actieve personen per 1000 jeugdigen	16,2	16,7	17,4	100	103	107
Uitschrijvingen tijdens het jaar	29.610	30.660	31.910	100	104	108
Over op 31 december	33.240	32.930	33.590	100	99	101
DOORSTROMING VOLWASSENEN						
Aanwezig per 1 januari	202.820	220.770	231.030	100	109	114
Inschrijvingen gedurende het jaar	190.530	200.330	209.400	100	105	110
Actief bestand*	371.430	412.610	439.040	100	111	118
Actieve personen**	337.890	378.380	401.760	100	112	118
Actieve personen per 1000 volwassenen	32,9	36,6	38,7	100	111	117
Uitschrijvingen tijdens het jaar	174.440	188.150	194.680	100	108	112
Over op 31 december	218.910	232.950	245.750	100	106	112
DOORSTROMING OUDEREN						
Aanwezig per 1 januari	34.390	36.630	38.970	100	107	113
Inschrijvingen gedurende het jaar	37.700	37.670	38.190	100	100	101
Actief bestand*	68.780	73.130	76.930	100	106	112
Actieve personen**	65.100	69.880	73.520	100	107	113
Actieve personen per 1000 ouderen	29,9	31,8	33,1	100	106	111
Uitschrijvingen tijdens het jaar	37.080	37.090	37.150	100	100	100
Over op 31 december	35.010	37.210	40.010	100	106	114

* Actief bestand wil zeggen dat een cliënt in (een deel van) dat kalenderjaar contact heeft/zorg ontvangt.

** Na correctie voor dubbele inschrijving (iemand kan in 1 jaar meermalen ingeschreven zijn, of bij verschillende instellingen tegelijk) spreken we over actieve personen.

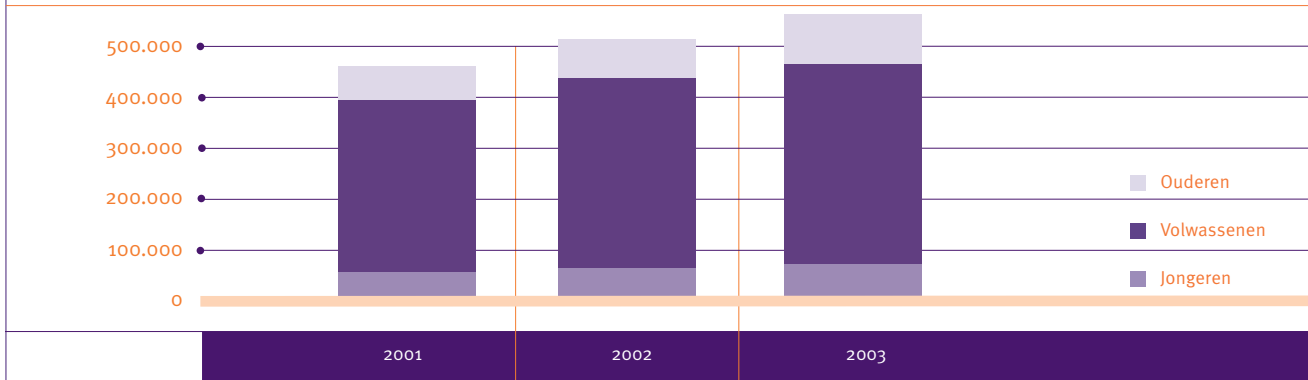
- De standen op 31 december en 1 januari sluiten niet precies aan: de reden ligt in administratieve opschoning/herstelacties op de jaargrens bij de instellingen en in de landelijke database.

Productie

Instellingen verlenen zorg in de vorm van ambulante behandeling, deeltijdbehandelingen en klinische opnames. Deze 'verrichtingen' worden geteld in ambulante contacten, deeltijdzittingen en in verpleegdagen.

Met name de ambulante productie groeit sterk. Een consequentere registratie van polikliniekcontacten speelt daarbij een rol.

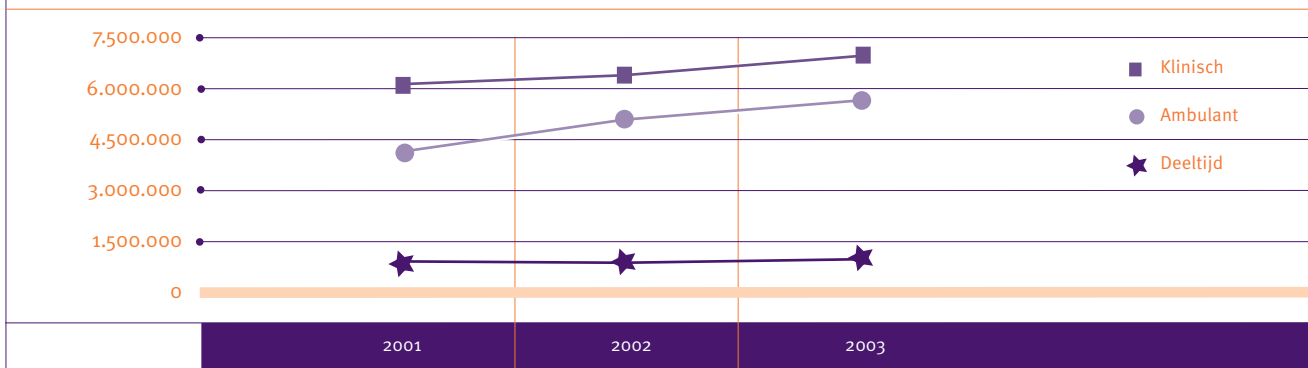
ACTIEVE PERSONEN PER DOELGROEP

PRODUCTIE

SOORT ZORG	AANTAL VERRICHTINGEN			INDEXCIJFER		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Ambulant	4.202.100	5.095.900	5.539.300	100	121	132
Klinisch	6.178.300	6.380.900	6.801.200	100	103	110
Deeltijd	1.029.100	1.105.600	1.140.100	100	107	111

PRODUCTIEVERLOOP

Zorgpakket

De term Zorgpakket geeft aan welke combinaties van zorg de cliënten gedurende het betreffende jaar hebben ontvangen. Het grootste aantal cliënten ontvangt in één kalenderjaar alleen ambulante zorg (85%), 4% ontvangt alleen klinische zorg en 1% alleen deeltijdzorg. De overige cliënten ontvangen een combinatie van zorgvormen. Per doelgroep gesplitst blijkt met name de jeugd vaak uitsluitend ambulante hulp te ontvangen (95% ten opzichte van 85%) en de ouderen vaker uitsluitend klinische hulp (7% ten opzichte van 4%).

Behandelduur

De behandelduur wordt berekend over de gehele inschrijfperiode. De behandelduur is het aantal dagen tussen de datum van het eerste contact en de datum van het laatste contact. In één inschrijfperiode kunnen ambulante contacten en klinische verpleegdagen elkaar opvolgen of afwisselen.

Bij de spreiding zien we de zeer korte behandelingen (<3 maanden) iets afnemen en de zeer lange (langer dan 2 jaar) toenemen. Een groot deel van de cliënten krijgt kortdurende hulp: 50% van de uitgeschreven cliënten is binnen een half jaar geholpen, over de periode van een jaar is dat opgelopen tot 65%.

CLIËNTEN NAAR ONTVANGEN ZORGPAKKET, PER DOELGROEP IN 2003

ONTVANGEN ZORG	JEUGD	VOLWASSENEN	OUDEREN	TOTAAL
Alleen ambulante	95%	85%	81%	85%
Alleen deeltijd	0%	0%	1%	1%
Alleen klinisch	1%	4%	7%	4%
Combinaties van zorg	4%	11%	11%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%

- deze tabel heeft betrekking op cliënten die in het betreffende jaar tenminste eenmaal contact hebben gehad, zowel degenen die reeds bij aanvang van het jaar stonden ingeschreven als de cliënten die gedurende het jaar werden ingeschreven, het actieve bestand.

BEHANDELDUUR

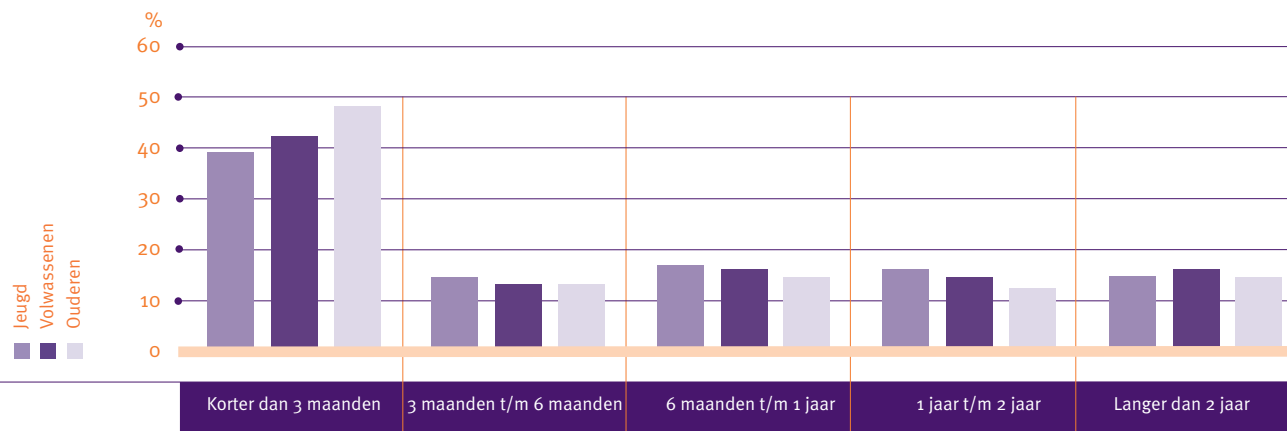
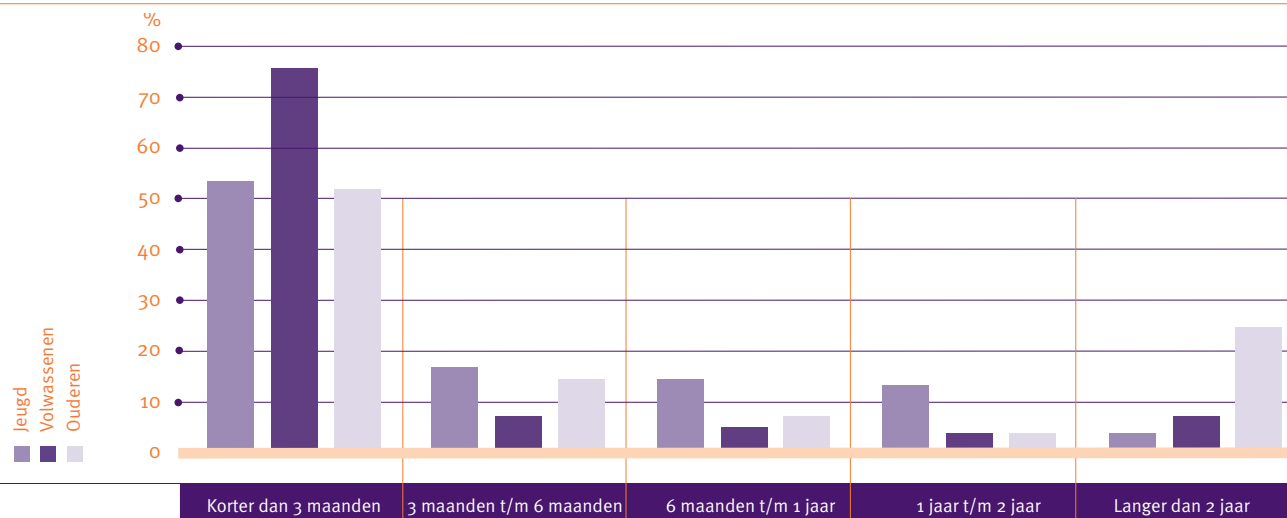
BEHANDELDUUR TREND TOTAAL	2001	2002	2003
Gemiddelde behandelduur in dagen, bij einde behandeling	268	301	326
SPREIDING:			
Tot en met 3 maanden	45%	42%	42%
> 3 maanden t/m 6 maanden	14%	14%	13%
> 6 maanden t/m 1 jaar	16%	16%	15%
> 1 jaar t/m 2 jaar	14%	14%	14%
Langer dan 2 jaar	11%	14%	16%
Totaal	100%	100%	100%

- deze tabel heeft betrekking op cliënten waarvan de datum 'laatste contact' in het betreffende jaar valt

Hoewel ouderen vaker kort behandeld worden, is de totale gemiddelde behandelduur bij ouderen langer. Dit wordt veroorzaakt door een (beperkt) aantal cliënten dat (heel) veel langer dan 2 jaar in behandeling is, dat trekt het gemiddelde sterk omhoog.

BEHANDELDUUR BIJ EINDE BEHANDELING, PER LEEFTIJDGROEP EN TYPE BEHANDELING, 2003

AMBULANT	JEUGD	VOLWASSENEN	OUDEREN	TOTAAL
Uitgeschreven cliënten	27.086	157.879	30.070	215.035
Gemiddeld aantal behandeldagen	288	316	287	309
<i>Spreiding</i>				
Korter dan 3 maanden	39%	42%	48%	42%
3 maanden t/m 6 maanden	14%	13%	13%	13%
6 maanden t/m 1 jaar	17%	16%	14%	16%
1 jaar t/m 2 jaar	16%	14%	12%	14%
Langer dan 2 jaar	15%	16%	14%	15%
Totaal	100%	100%	100%	100%
KLINISCH	JEUGD	VOLWASSENEN	OUDEREN	TOTAAL
Uitgeschreven cliënten	236	6.462	1.606	8.304
Gemiddeld aantal behandeldagen	160	216	1.189	403
<i>Spreiding</i>				
Korter dan 3 maanden	53%	76%	51%	71%
3 maanden t/m 6 maanden	17%	7%	14%	9%
6 maanden t/m 1 jaar	14%	5%	7%	6%
1 jaar t/m 2 jaar	13%	4%	4%	4%
Langer dan 2 jaar	4%	7%	24%	11
Totaal	100%	100%	100%	100%
COMBINATIE VAN ZORG	JEUGD	VOLWASSENEN	OUDEREN	TOTAAL
Uitgeschreven cliënten	919	17.559	3.140	21.617
Gemiddeld aantal behandeldagen	468	451	599	473
<i>Spreiding</i>				
Korter dan 3 maanden	20%	27%	22%	26%
3 maanden t/m 6 maanden	12%	15%	15%	15%
6 maanden t/m 1 jaar	20%	17%	17%	17%
1 jaar t/m 2 jaar	25%	20%	19%	20%
Langer dan 2 jaar	23%	21%	27%	22%
Totaal	100%	100%	100%	100%

BEHANDELDUUR BIJ EINDE BEHANDELING, CLIËNTEN MET AMBULANTE ZORG IN 2003

BEHANDELDUUR BIJ EINDE BEHANDELING, CLIËNTEN MET KLINISCHE ZORG IN 2003

De behandelduur is berekend op uitgeschreven cliënten, dat wil zeggen cliënten waarvan de behandeling is beëindigd. Omdat langdurig in behandeling zijnde cliënten een aantal jaren doorlopen, zijn zij in de uitschrijfcijfers ondervetegenwoordig.

Op de peildatum 31 december 2003 was een groot aantal cliënten reeds langer dan een jaar in behandeling en nog steeds ingeschreven. Het gaat dan om een aantal cliënten van rond de 140.000 die in 2003 alleen ambulante behandeld zijn, rond 15.000 die heel 2003 waren opgenomen en 30.000 die in 2003 een combinatie van zorg ontvingen.

De ambulante behandelduur neemt toe, de klinische behandelduur neemt van 2002 naar 2003 af. De stijging van de duur bij de gecombineerde behandelingen wordt o.a. veroorzaakt doordat bij geïntegreerd werkende instellingen ook administratief steeds meer integreren en cliënten minder vaak uit/ingeschreven worden bij wisseling van behandeling.

De klinische behandeling is met name bijzonder lang bij ouderen. Een aantal reeds zeer lang in behandeling zijnde cliënten verhoogt dit gemiddelde relatief sterk. Een kleine wisseling in het aantal uitschrijvingen heeft een relatief groot effect op de gemiddelde behandelduur, die daardoor kan variëren.

SAMENVATTEND:

In 2001 waren 28,8 mensen per 1000 inwoners met de algemene ggz in contact, in 2003 waren dat er 33,2 per 1000. Het aantal actieve personen stijgt vanaf 2001 met 16% tot 5377400 behandelde cliënten in 2003. De productie is vanaf 2001 toegenomen met 32% in de ambulante zorg (deels een registratie effect) en met 10%, resp. 11% in de klinische zorg en de deeltijdzorg.

CLIËNTEN LANGDURIG IN ZORG PER 31 - 12 - 2003

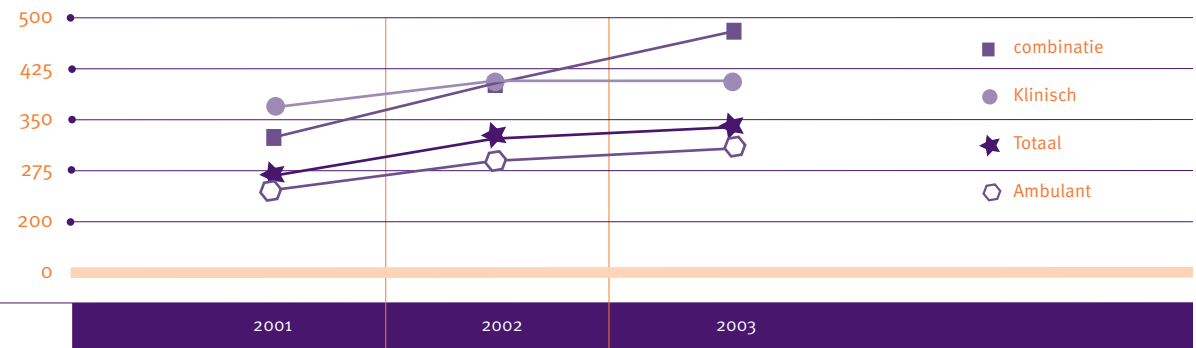
	VOLLEDIG AMBULANTE ZORG IN 2003	VOLLEDIG KLINISCHE ZORG IN 2003	GECOMBINEERDE ZORG IN 2003	TOTAAL
Algemene ggz	124.980	10.560	26.220	161.760
Categorale ggz	14.220	4.340	2.800	21.360
Totaal	139.200	14.900	29.020	183.120

TREND BEHANDELDUUR PER SOORT BEHANDELING

	2001	2002	2003
Gemiddeld aantal behandeldagen ambulant	260	286	309
Gemiddeld aantal behandeldagen klinisch	365	415	403
Gemiddeld aantal behandeldagen combinatie van zorg	314	415	473
Gemiddeld aantal dagen totaal	268	301	326

- de stijging van de behandelduur heeft ook een registratieve component. Het Zorgis is functioneel vanaf 2000. Naar mate een registratiesysteem langer bestaat komen 'lange behandelcarrières' van cliënten beter in beeld.

VERLOOP BEHANDELDUUR IN DAGEN

2.3

KENMERKEN VAN NIEUW INGESCHREVEN CLIËNTEN IN DE ALGEMENE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Cliënten kenmerken zich o.a. door leeftijd en culturele herkomst, door de aanmeldklacht en diagnose.

In de categorie 18-64 jaar is de groei in drie jaar het sterkst, namelijk van 18,5 naar 20 cliënten per 1000 volwassen inwoners.

De verdeling van aanmeldklachten vertoont een stabiel patroon. Bij de jeugd vormt gedragsklachten de grootste categorie, bij volwassenen stemmingsklachten en bij ouderen geheugen en cognitieve klachten.

LEEFTIJD						
	% CLIËNTEN			PER 1000 VAN DE BETREFFENDE BEVOLKINGSGROEP		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
0 t/m 17 jaar	13%	13%	12%	9,6	9,6	9,7
18 t/m 64 jaar	73%	74%	74%	18,5	19,3	20,0
65 jaar en ouder	14%	14%	14%	17,3	17,1	17,1
Totaal	100%	100%	100%	16,4	16,9	17,3
- deze tabel betreft cliënten die in dat jaar werden (her-)ingeschreven, dwz de instroom aan cliënten.						
AANMELDKLACHT						
	BELANGRIJKSTE AANMELDKLACHTEN			2001	2002	2003
	Stemmingsklachten			29%	29%	32%
Gedragsklachten			14%	14%	15%	
Angst- en spanningsklachten, fobische klachten, dwangklachten			14%	15%	15%	
Geheugen-/oriëntatie klachten en cognitieve klachten			10%	11%	10%	
Klachten met betrekking tot relatie partner/gezin/familie			7%	7%	7%	
- deze tabel betreft cliënten die in dat jaar werden (her-)ingeschreven, dwz de instroom aan cliënten. - er is geperceenteerd op het totaal van cliënten waarbij een aanmeldklacht is ingevuld (toelichting in bijlage)						
AANMELDKLACHT PER DOELGROEP						
JEUGD:	Gedragsklachten			52%		
	Stemmingsklachten			12%		
	Angst- en spanningsklachten, fobische klachten, dwangklachten			10%		
	Klachten met betrekking tot het leggen van contacten			6%		
	School- en leerkrachten en concentratieklachten			5%		

AANMELDKLACHT PER DOELGROEP (VERVOLG)

VOLWASSENEN:	Stemmingsklachten	39%
	Angst- en spanningsklachten, fobische klachten, dwangklachten	18%
	Klachten met betrekking tot relatie partner/gezin/familie	9%
	Gedragsklachten	8%
	Psychotische klachten	6%
OUDEREN:	Geheugen-/oriëntatie klachten en cognitieve klachten	50%
	Stemmingsklachten	25%
	Gedragsklachten	7%
	Angst- en spanningsklachten, fobische klachten, dwangklachten	7%
	Psychotische klachten	4%

- deze tabel betreft cliënten die in dat jaar werden (her-)ingeschreven, dwz de instroom aan cliënten.
- er is geperceenteerd op het totaal van cliënten waarbij een aanmeldklacht is ingevuld (toelichting in bijlage)

De cliënt geeft aan waar hij voor komt (de aanmeldklacht), de hulpverlener stelt de diagnose.

Ook de verdeling naar diagnose vertoont per jaar geen grote verschuivingen. Bij schizofrenie is een lichte constante daling te zien.

De belangrijkste diagnosegroepen zijn bij de jeugd 'stoornis in ontwikkeling en gedrag' en 'angststoornis', bij de volwassenen 'angststoornissen' en 'stemmingsstoornis', bij ouderen 'cognitieve stoornis' en 'stemmingsstoornis'.

DIAGNOSE 2001 - 2002 - 2003 EN PER DOELGROEP

HOOFDDIAGNOSE	2001	2002	2003	JEUGD	VOLWASSENEN	OUDEREN
Angst-/stressgeb. stoornis	25%	26%	26%	14%	31%	11%
Stemmingsstoornis	24%	25%	25%	6%	28%	22%
Cognitieve / organische stoornis	8%	8%	8%	0%	1%	51%
Stoornis ontwikkeling / gedrag	7%	8%	7%	46%	2%	0%
Psychotische stoornis	9%	8%	7%	1%	9%	5%
Stoornis door alcohol / drugs	7%	5%	5%	0%	7%	2%
Persoonlijkheid- / gedragsstoornis	3%	3%	3%	0%	4%	1%
Overige stoornis	17%	18%	18%	31%	18%	7%
Totaal zinvol ingevuld	100%	100%	100%	100%	100%	100%

- deze tabel betreft cliënten die in dat jaar werden (her-)ingeschreven, dwz de instroom aan cliënten.
- er is percentagewijs geanalyseerd op het totaal van cliënten, waarbij een geldige diagnose is ingevuld (toelichting in bijlage)

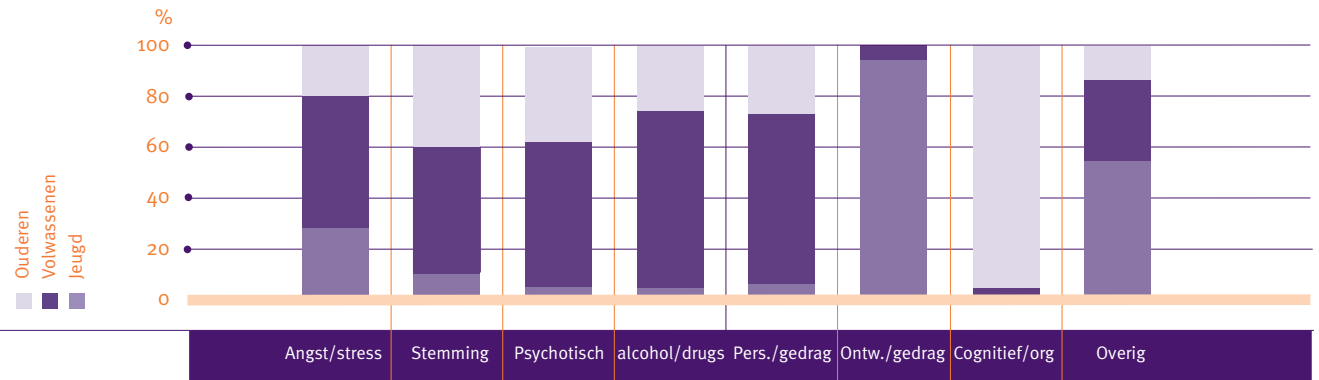
In absolute zin zijn de meeste cliënten autochtoon, maar relatief gezien ten opzichte van aantallen autochtonen en allochtonen in de bevolking is dat niet het geval

Met name inwoners uit de vluchtelingenlanden (Vrm Joegoslavië, Iran, Irak, Afghanistan) komen veel in aanraking met de ggz.

Nederlanders en de grotere allochtonengroepen ontlopen elkaar niet veel in ggz gebruik.

Het geboorteland is echter bij een groot percentage van de cliënten niet ingevuld, conclusies op basis van deze cijfers zijn betrekkelijk.

VERDELING VAN DE DOELGROEPEN, PER DIAGNOSE

CULTURELE HERKOMST

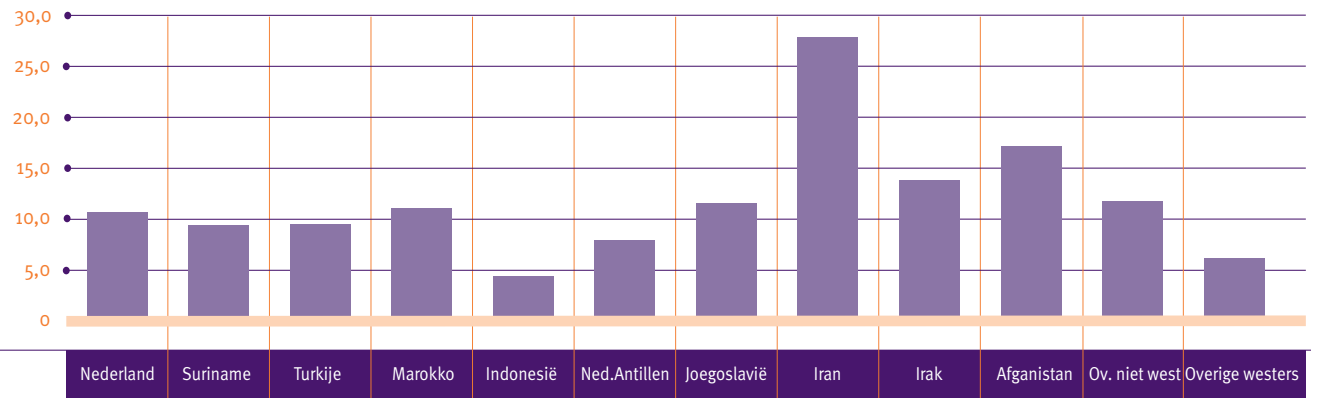
CULTURELE HERKOST	PERCENTAGE			PER 1000INWONERS PER HERKOMST		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
Nederland	86%	84%	84%	11,7	10,3	10,7
Suriname	2%	2%	2%	10,1	9,3	9,5
Turkije	2%	2%	2%	10,2	9,6	9,6
Marokko	2%	2%	2%	9,9	10,3	10,8
Indonesië (incl. Nieuwguinea)	1%	1%	1%	4,1	4,5	4,7
Nederlandse Antillen (incl. Aruba)	1%	1%	1%	9,4	7,4	8,2
Joegoslavië	1%	1%	1%	14,8	14,5	12,5
Iran	0%	0%	0%	28,2	28,9	28,9
Irak	0%	0%	0%	16,9	16,6	14,1
Afghanistan	0%	0%	0%	18,2	17,2	17,9
Overige landen - niet westers	3%	3%	3%	12,9	13,5	12,7
Overige landen - westers	3%	3%	3%	5,7	5,7	6,1
Totaal zinvol ingevuld	100%	100%	100%	11,2	10,0	10,4

- deze tabel betreft cliënten die in dat jaar werden (her-)ingeschreven, dwz de instroom aan cliënten.
- in deze tabel zijn de cliënten met een onbekend geboorteland niet meegeteld. (toelichting in bijlage)

SAMENVATTEND

De groep volwassenen cliënten is de laatste jaren het sterkst gegroeid, de belangrijkste aanmeldklacht is stemmingsklachten, bij jeugd is dat gedragsklachten. De belangrijkste diagnoses zijn angststoornissen en stemmingsstoornis bij volwassenen, stoornis in ontwikkeling en gedrag bij jeugdigen en cognitieve klachten bij ouderen.

PER 1000 INWONERS IN 2003

EXTRAPOLATIE

Om tot landelijke cijfers te kunnen komen, moeten de gegevens van de ontbrekende instellingen worden ‘bijgeschat’. Per soort instelling verschilt de behandelingssoort/vorm/intensiteit en de doelgroep, daarom wordt eerst per instellingssoort bijgeschat. Als ondergrens is een percentage van 70% per type instelling gehanteerd.

De aanlevering door RIBW, KJP, Forensische Psuchiatrie en Verslavingszorg is tot 2003 onvoldoende om op basis daarvan tot betrouwbare landelijke bijgeschatte cijfers te kunnen komen. Daarom is besloten de weergave van gedetailleerde landelijke cijfers te beperken tot geïntegreerde ggz, APZ en RIAGG en te zoeken naar een methode om dit op te hogen tot een landelijk totaal ‘Algemene ggz, exclusief categorale zorg’.

Omdat er een relatie bestaat tussen de zorgproductie en de financiële middelen, en de aanlevering aan de financiële jaarenquête volledig is, zijn de gegevens van de financiële enquête gekozen als basis voor de bijschatting.

Daarnaast vindt de ‘bijschatting’ gewogen plaats: het aantal instellingen dat aanlevert, verschilt per soort instelling (bijvoorbeeld vrij veel APZ en brede ggz-instellingen en minder RIAGGs). Ook de relatie tussen productie en financiën verschilt per categorie instellingen. Daarom is geëxtrapoléerd per categorie van instellingen.

RESPONS

SOORT INSTELLING	TOTAAL AANTAL INSTELLINGEN IN 2003	GELEVERD IN 2003	ZORGIS			
			2000	2001	2002	2003
Respons GGZ	39	31	76%	85%	82%	79%
Respons APZ	5	4	70%	80%	70%	80%
Respons RIAGG	12	9	64%	71%	57%	75%
Respons RIBW	23	6	7%	11%	11%	26%
Respons KJP	11	4	30%	50%	40%	36%
Respons Forensische Psychiatrie	7	3	14%	29%	14%	43%
Respons VSL	9	5	33%	33%	8%	56%
Respons VSL-CAD	9	0				
Totale respons	115	62	45%	53%	41%	53%

* In procenten van het aantal potentieel aanleverende instellingen.

Het aantal instellingen in deze tabel wijkt af van het aantal in tabel 1.1. Hier gaat het om het aantal potentieel aan Zorgis leverende instellingen

EXTRAPOLATIEFACTOR

TYPE INSTELLING	ZORGIS 2000	ZORGIS 2001	ZORGIS 2002	ZORGIS 2003
APZ	1.250	1.200	1.145	1.137
Brede ggz instellingen	1.603	1.343	1.215	1.189
RIAGG	2.026	2.043	1.900	1.789
RIBW	-	-	-	3.972
KJP	-	-	-	3.739
VSL	-	-	-	2.979
Forensische Psychiatrie	-	-	-	3.435

ONVOLLEDIGE GEGEVENS

De items aanmeldklacht, diagnose en geboorteland zijn niet voor alle cliënten aangeleverd: soms is het item niet ingevuld, vaak is 'onbekend' gescoord.

Voor aanmeldklacht en diagnose geldt bovendien dat een persoon die in behandeling is in verband met het probleem van een 'naaste' zelf geen eigen aanmeldklacht of diagnose heeft. En indien er slechts zeer kort (eenmalig) contact is met de cliënt, komt het niet tot volledige diagnosticering en classificatie van de stoornis. Een deel van de ontbrekende scores heeft dus een rechtmatige oorzaak. Het aantal cliënten met een zinvolle score (dwz niet 'onbekend', niet 'problematiek ander', niet oningevuld) ligt voor de diverse items: rond 55% bij aanmeldklacht, 55% bij diagnose en 62% bij culturele herkomst.

Er is steeds gepercenteerd op basis van de zinvolle invullingen, uit deze cijfers blijkt dat dit geen brede basis is.

HEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG
IE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE
ELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJ
DHEIDS- EN VERSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEI
RSLAVINGSZORG BRANCHEORGANISATIE VOOR GEESTELIJKE GEZONDHEIDS- EN VERSL

© GGZ Nederland 2005

Uitgave: GGZ Nederland

ontwerp: www.taluut.nl

drukwerk: drukkerij Atlas, Soest

Oplage: 500

Deze publicatie is te bestellen bij GGZ Nederland

Publicatienummer 2005-282L

info@ggz nederland.nl

www.ggz nederland.nl

Prijs: Euro 10,-